Κάθε μέρα χωριὰ Ἑλληνικά, ἄνθρωποι Ἕλληνες, ἑλληνικὲς ἐπαρχίες(κοινωνίες) στρέφουν κατὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ γυρεύουν προστασία, βοήθεια, ὑποστήριξη καὶ στὸ τέλος ἕνωση.

Αὐτά, κ. Σκληρέ, δὲν εἶναι μεγάλες ἰδέες οὔτε μικρές. Εἶναι πραγματικότητες.

Καὶ τότε ἡ μικρὴ Ἑλλάδα, τὸ μικρὸ κράτος,ποὺ μιλεῖτε γι' αὐτὸ σὰ νἄτανε τελειωτικό, τί πρέπει νὰ κάμῃ κατὰ τὴ γνώμη σας ; Νὰ ἀπαντήσῃ τάχα στὰ ἑλληνικὰ νησια, στὰ ἑλληνικὰ χωριά, στοὺς Ἕλληνες «Εἶστε ξένο κράτος, τί γυρεύετε ἀπὸ μένα ; Σεῖς λέγεστε Τουρκιά, ἐγὼ Ἑλλάδα, τὰ σύνορά μου δὲν τὰ βλέπετε ; εἶναι ὁ Πηνειὸς καὶ ὁ Ἄραχθος. Δὲ σᾶς γνωρίζω. Πηγαίνετε στοὺς ἄρχοντές σας. Μὴ μᾶς σκοτίζετε, ἐμᾶς ἐδῶ πέρα, ἔχουμε ἄλλες δουλειές· οἱ προλετάριοι γυρεύουν κι' αὐτοὶ ψωμί· ὁ Φαρδούλης φρενιάζει· τὸ κεφάλαιο δὲν ἀκούει· ἡ βουρζουαζία κοιμᾶται».

Ἴσως θὰ εἴταν κι' αὐτὸ μιὰ πολιτική. Μὰ ἔλα ποὺ παθαίνονται πολλοὶ στὴν Ἑλλάδα ἅμα μάθουν καμιὰ τέτοια εἴδηση ἀπὸ κείνες ποὺ περιγράφω.Μπορεῖ νὰ τοὺς ὀνομάσει ὁ κ. Σκληρὸς μὲ καταφρόνια, *πατριώτες*, ὅμως εἶναι γεγονὸς πὼς κάποιοι κάπως ταράζονται. Καὶ μπορεῖ μιὰ μέρα νὰ σηκώσουν πολλοὺς στὸ πόδι.

Ἔ ! Τί σημαίνουν ὅλ' αὐτὰ τὰ πράματα ; Δὲ σοῦ φαίνεται, κ. Σκληρέ, πὼς σὰ νὰ λέγουν ὅτι αὐτὸ τὸ μικρούτσικο Ἑλληνικὸ κράτος ποὺ μᾶς ἔφτειασαν οἱ ξένοι βασιλιάδες καὶ διπλωμάτες *δὲν εἶναι φυσιολογικὰ φτειασμένο* ; Ὅτι πότε ἀπὸ δῶ, πότε ἀπὸ κεῖ τοῦ μηνοῦν τοῦ Κράτους αὐτοῦ τὰ ἐθνικὰ νεῦρα πὼς μιὰν ἄκρη τοῦ ἔθνους παθαίνει πάλι, μιὰν ἄλλη ἄκρη γυρεύει κάτι, μιὰν ἄλλη πονεῖ, ἐκείνη χαίρεται, ἐτούτη στενοχωριέται ; Ὅτι, στὰ τωρινὰ τὰ χρόνια τοὐλάχιστο, ψέμα δὲν εἶναι, δὲν εἶναι ἰδέα, παρὰ εἶναι ἀλήθεια ἡ ἑνότητα μιᾶς φυλῆς ; Ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ φυλὴ εἶναι μεγαλήτερη ἀπὸ τὸ Ἑλληνικὸ τὸ κράτος, ὅτι ὅσο δὲν ἑνώνεται ἡ φυλή, κανένα κράτος Ἑλληνικὸ δὲ θὰ εἶναι τελειωτικό, οὔτε θἄχει ἡσυχία ἀπὸ «ἐξωτερικὰ ζητήματα ;» Ὅτι τὰ ἐξωτερικὰ ζητήματα τῆς Ἑλλάδας δὲν εἶναι σὰν τὰ ἐξωτερικὰ ζητήματα τῆς Ἀγγλίας, ἀλλὰ εἶναι *ἐσωτερικὰ* ζητήματα : Ὅτι ὁ κλεφτοπόλεμος τῆς Μακεδονίας εἶναι ὅμοια ἐσωτερικὸ ζήτημα ὅπως εἶναι καὶ τὰ κινήματα τῶν σταφιδοπαραγωγῶν τοῦ Πύργου καὶ οἱ τσαρλαταναρίες τοῦ Φαρδούλη; Ὅτι ὁ ἐπιστήμονας ποὺ πιάνει καὶ ἐξετάζει τὴν Ἑλλάδα σὰν κανένα Βέλγιο ἢ Ὁλλαντία ἢ Ἀγγλία καὶ βγάζει συμπεράσματα, ὁ ἐπιστήμονας αὐτὸς δὲ δουλεύει ἐπιστημονικά ;

Λένε Μεγάλη Ἰδέα τὴ φαντασία καὶ τὴν ἐλπίδα πὼς θὰ ἀναστηθεῖ μιὰ μέρα τὸ Βυζαντινὸ κράτος μὲ πρωτεύουσα τὴν Πόλη. Ἴσως ! Ἀλλὰ Μεγάλη Ἰδέα δὲν εἶναι ὅτι μόνη ἡ Θράκη, ὅση ἀπομένει στὴν Τουρκιά, ἔχει μαζί μὲ τὴν Πόλη σχεδὸν ἕνα ἑκατομμύριο Ἕλληνες. Αὐτὰ εἶναι ἀριθμοί. Τί θέλουν οἱ Ἕλληνες αὐτοί, δὲν ξέρω. Μὰ σεῖς ποὺ μιλεῖτε γιὰ τόσο γενικὰ ἐθνικὰ ζητήματα δὲ στοχαστήκατε πὼς ἴσως σᾶς διαβάσουν καὶ μερικοὶ ἀπ' αὐτούς, καὶ βλέποντας πὼς μικραίνετε ὅσο μπορεῖτε τὰ σύνορα τοῦ ἔθνους καὶ πὼς μιλεῖτε γιὰ μιὰ μικρούτσικη Ἑλλάδα, καὶ πὼς μιλεῖτε σὰ νἄταν τελειωμένη ἡ Ἑλλάδα καὶ νὰ μὴν εἶχε νὰ σκεφτῇ πιὰ γιὰ τίποτε ἄλλο παρὰ γιὰ τοὺς προλεταρίους της— δὲ στοχάστηκατε, λέω, πὼς ἴσως τολμήσουν καὶ σᾶς ρωτήσουν : «Ἔ, καὶ μᾶς τί μᾶς ἔκαμες, τοὺς ἄλλους ; Σὲ ποιό κράτος θὰ εἴμαστε προλετάριοι ἢ διοικοῦσα τάξη ; Ποῦ μᾶς βάζεις ; Ποιός σοῦ εἶπε πὼς θἀφήσουμε τὴν Ἑλλάδα ἥσυχη, ἐμεῖς, νὰ γίνεται Βέλγιο τῆς Ἀνατολῆς ; Μεῖς τὴ χρειαζόμαστε γι' ἄλλα, γιὰ τὴ ζωή μας ποὺ κιντυνεύει ἀπὸ ἐχτρούς ποὺ δὲν τοὺς βλέπεις ἐπειδὴ βρίσκονται ἔξω ἀπὸ τὰ σύνορα τοῦ κράτους. Τὴ χρειαζόμαστε καὶ γιὰ νὰ καλλιτερέψουμε τὴν τύχη μας. Πῶς σὺ ὁρίζεις τὰ πράματα χωρὶς νὰ μᾶς ξετάσεις καὶ μᾶς, νὰ δῇς τί εἴμαστε, καὶ τί θέλουμε καὶ ἀπὸ τί παθαίνουμε καὶ *πῶς* βλέπουμε τὸ κράτος τὸ Ἑλληνικό ; Τοὺς Ἕλληνες ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα ποὺ, σὰν καὶ σένα, στοχάζεστε τὴν Ἑλλάδα ξετελειωμένο κράτος, ὁλοστρόγγυλο σὰν ὁλλαντέζικο τυρί, μὲ σύνορα κι' ὅλα τ' ἄλλα σημάδια ἑνὸς κράτους —σᾶς ὀνομάζουμε μεῖς *Ἑλλαδικούς*, μὲ κάποια καταφρόνια. Καὶ αὐτὸ τὸ ὄνομα ποὺ σᾶς δίνουμε ἀποδείχνει πὼς ὁ τρόπος ποὺ νοιώθετε τὴν Ἑλλάδα σεῖς δὲν εἶναι ἀληθινός. Γιὰ νὰ σᾶς δίνουμε αὐτὸ τὸ παρατσούκλι πάει νὰ πεῖ πὼς νοιώθουμε ὅτι ἔχετε ἢ θέλετε νὰ ἔχετε ἄλλη ψυχὴ ἀπὸ τὴ δική μας. Καὶ πάντα δὲν τὸ παραδεχόμαστε. Ἡ ψυχὴ ἡ δική μας θέλει τὴν ὕπαρξη τοῦ ἔθνους, τὴ ζωὴ τοῦ ἔθνους,τὴν ἕνωση τοῦ ἔθνους ὅλου σ' ἕνα κράτος. Κι' ὅ,τι λέει ἡ ψυχή μας αὐτὸ εἶναι καὶ ἡ ἀλήθεια [1]».

Ἂν πιστεύει ἀλήθεια ὁ κ. Σκληρὸς ὅτι πόλεμος εἶναι ζωή, ὅπως τὸ πιστεύω καὶ γώ, ἂν θέλει κίνηση καὶ ἀγῶνες, ἂς θυμηθεῖ τὸ τί κίνηση καὶ ἀγῶνες καὶ στρατιωτικοὺς καὶ πολιτικοὺς καὶ οἰκονομολογικοὺς χρειάστηκε νὰ κάμουν οἱ Ἰταλοὶ προτοῦ καταφέρουν τὴν ἕνωσή τους. Ἐκεῖ θὰ βρῇ ὁμοιότητες.Οἱ Ἕλληνες οἱ τωρινοὶ—Ἑλλαδίτες καὶ Τουρκομερίτες—βρίσκουνται στὴ θέση ποὺ εἴταν οἱ Ἰταλοὶ πρὶν ἀπὸ τὰ 1868.

9 τοῦ Νοέβρη 1907. ΙΔΑΣ

[1] Γιὰ τοὺς «Ἑλλαδικοὺς» στὶς 6 τοῦ Μάη δημοσιεύτηκε στὸ φύλλο 246 τοῦ «Νουμᾶ» ἕνα ἄρθρο δικό μου,σχετικὸ μ' αὐτὸ τὸ μέρος τοῦ σημερινοῦ μου ἄρθρου.

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ ΣΤΟΥΣ ΣΥΝΟΔΙΚΟΥΣ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ

Καθῆσαν οἱ Συνοδικοὶ τριγύρω στὸ μαγκάλι,
Κι ἄλλη δουλειὰ μὴν ἔχοντας ὡς νἄρθῃ τὸ φαεῖ τους,
Πρὶ διαβαστεῖ τὸ κάψανε τὸ σύγγραμμα τοῦ Πάλλη,
Μὴν τύχῃ κ' ἔρθῃ ἡ γνώση τους, καὶ φύγῃ ἡ ὄρεξή τους.

Α. Ε.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ

Ἡ κατάρα — Οἱ μαργιονέτες τοῦ Λεβίδη — Καταργημένο Κράτος— Τὸ Κράτος κ' ἡ κουμπούρα μας.

ΔΕΝ ΕΠΡΕΠΕ νὰ περάσει κι ὁ φετεινὸς Νοέβρης δίχως φοιτητικὲς ταραχὲς καὶ δὲν πέρασε· κ' ἔτσι εἴχαμε τὴν «ἐπιβλητικὴ· φοιτητικὴ διαδήλωση τῆς περασμένης Τρίτης καὶ τὰ σπασίματα τῶν «ὑελοπινάκων» (καθὼς γράφουνε οἱ φημερίδες) τοῦ Γυμναστηρίου, καὶ τὰ ξεσκίσματα τῶν καταλόγων καὶ τὶς φωνὲς καὶ τὶς διαμαρτύρησες καὶ τὶς ρητορεῖες καὶ τὶς δημοκοπίες ἀκόμα τοῦ κ. Λεβίδη.

Μπορεῖ τούτη τὴ φορὰ νἤχανε δίκιο οἱ φοιτητάδες· μπορεῖ ὁ διευθυντὴς τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ γυμναστήριου νἀν τοὺς φερνότανε βάρβαρα κι ἀναξιόπρεπα· μπορεῖ ὅ,τι θέλετε νὰ συνέβαινε ποὺ νἄδινε ὅλα τὰ δίκια τοῦ κόσμου στοὺς φοιτητάδες· μὰ πέστε μας, στὸ Θεό σας, δικιολογοῦνε ὅλ' αὐτὰ τὸ προχτεσινὸ μασκαραλίκι, νὰ σηκωθοῦνε δηλ. χίλιοι ἄθρωποι, ἕτοιμοι νὰ χύσουν ἀκόμα καὶ τὸ αἷμα τους, καὶ νὰ κινήσουν ταρταρινικώτατα γιὰ νὰ γδικηθοῦνε ἕναν ἄθρωπο ποὺ τοὺς ἀδίκησε ;

Ἀπὸ τὰ Βαγγελικὰ καὶ δῶ κάπια κατάρα βαραίνει τὸ Πανεπιστήμιο· τὰ Βαγγελικὰ Νοέβρη γενήκανε· καὶ πρέπει (αὐτὴ εἶναι ἡ κατάρα) κάθε Νοέβρη τὸ Πανεπιστήμιο νἀναστατώνεται κι ὁ κόσμος νὰ κουβεντιάζει γιὰ φοιτητικὲς ταραχές. Νὰ δοῦμε πότε θὰ λυθεῖ ἡ βαριὰ αὐτὴ κατάρα !

★

Ἡ ΦΟΙΤΗΤΙΚΗ διαδήλωση πῆγε στὴ Βουλὴ καὶ ζήτησε νὰ δεῖ τὸν κ. Πρόεδρο. Τὸν εἶδε καὶ τοῦ φώναξε ζήτω. Κι ὁ Πρόεδρος (μὴν τὸ ξεχνᾶτε, παρακαλοῦμε, πὼς πρόεδρος τῆς Βουλῆς εἶναι ὁ κ. Λεβίδης) βρέθηκε σύφωνος μὲ τοὺς φοιτητάδες, ὅπως βρέθηκε σύφωνος μὲ ἑαυτούς καὶ στὰ Βαγγελικά, καὶ ἀπεφήνατο πὼς «ὄντως ἡ Σουηδικὴ Γυμναστικὴ εἶναι γιὰ σκοινοβάτες κι ὄχι γι' ἀλκίμους νεανίας» καὶ συμπέρανε τορώτατα πὼς ἡ Σουηδικὴ γυμναστικὴ φτειάνει τοὺς ἀθρώπους μαργιονέτες.

Καὶ τὴν ἀρπάξανε τὴ λέξη οἱ φοιτητάδες καὶ φωνάξανε «Κάτω οἱ μαργιονέτες !» Κ' ἔτσι μ' ἕνα λεβίδικο λόγο καταργήθηκε ἡ Σουηδικὴ γυμναστική ! Καὶ σ' ἄλλα μὲ ὑγεία!

★

Μ' ΕΝΑ λογάκι του ὁ Λεβίδης εἶναι ἱκανὸς νὰ καταργήσει καὶ τὸ Κράτος τὸ ἴδιο—ἂν καὶ τὸ Κράτος εἶναι ἀπὸ καιρὸ καταργημένο. Γιατὶ ἂν εἴχαμε Κράτος κι ὄχι Καραγκιόζ—μπερντὲ ποὺχουμε σήμερα, θὰ βρισκότανε κάπιος χριστιανὸς στὸ Γυμναστήριο, στὴ Βουλή, στοὺς δρόμους τῆς Ἀθήνας, νἀν τὸ δεῖξει στοὺς φοιτητάδες καὶ νἀν τοὺς ὑποχρεώσει νἀν τὸ χαιρετήσουνε. Τὰ παιδιὰ ὅλα τὴν Τρίτη στὴν ἐκστρατεία τους δὲν εἴδανε πουθενὰ τὸ Κράτος· γι' αὐτὸ εἶναι νἀπορεῖ κανεὶς πὼς δὲν κάνανε καὶ περσότερα.

Μιὰ φορά, στὰ Ὀρεστειακά, ὁ Ράλλης ἔδειξε πὼς ὑπάρχει Κράτος. Στὰ Ὀρεστειακὰ ὁ Ράλλης χτύπησε· στὰ Βαγγελικὰ ὁ Θεοτόκης ἔκλαψε. Κι ὅταν κλαίει τὸ Κράτος, φασκέλωσ' το.

★

ΚΑΠΙΟΣ φίλος μας, ἥσυχος ἄθρωπος κι ἀγαθώτατος, ποὺ καὶ μίγα ἀκόμα λυπᾶται νὰ σκοτώσει, γυρίζει πάντα ἁρματωμένος, μ' ἕνα λαμπρὸ ρεβόλβερ στὴ μέση του. Κάποτε τόνε ρωτήσαμε τί τοῦ χρειάζεται, καὶ μᾶς ἀπάντησε·

— Αὐτὸ εἶναι τὸ Κράτος μου !

Μποροῦσε νὰ μᾶς ἔλεγε σαν τὸ Λουδοβίκο ΙΔ' «Τὸ Κράτος εἶμαι γώ, τώρα ποῦμαι ἔτσι ἁρματωμένος», γιατὶ

νὰ πάρουμε τὸν ἄντρα τὸν ἐκλεχτό μας ; Ἡ καρδιὰ θέλει· δὲ θέλει σύφωνα μὲ τὴν καρδιὰ ἡ τύχη τοῦ καθενός.

Ὅταν ἄκουσε λοιπὸν ἡ Κατινούλα τὸ τραγούδι τῆς Μοιρίτας στὸν μπαξέ, ἀμέσως ἐκεῖ ἔτρεξε ὁ λογισμός της, μὴν ἄξαφνα τὸ παιδί της ἀγάπησε καὶ δὲν μπορεῖ νὰ πάρῃ τὸν ἀγαπό της. Ὄχι ! Τουλάχιστο, ἔτσι δὲν ἔμοιαζε νὰ εἶναι, ἀπὸ τὸν τρόπο ποὺ τῆς τὰ δηγήθηκε τὰ πράματα ἡ Μοιρίτα, γιατὶ φυσικὰ δυσκολία καμιὰ δὲ βρῆκε ἡ Κατινούλα, μ'ἕνα χάδι, μ' ἕνα φιλί, μὲ δυὸ λόγια, καὶ μὲ τὴν μπιστοσύνη ποὺ τῆς εἶχε τὸ παιδί, νὰ ρωτήσῃ καὶ νὰ τὰ μάθῃ ὅλα, ὅσα δηλαδὴ τότες ἤξερε κ' ἡ Μοιρίτα. Τί γλυκό, τί ἀθῶο καὶ συχνὰ τί βαθὶ τὸ αἴσθημα σ' ἕνα κορίτσι ποὺ ξυπνᾷ στὸ στηθάκι της ἡ καρδούλα, τὸ μυστικὸ ἐκεῖνο τὸ πουλάκι ποὺ τρέμουνε τὰ φτερά του καὶ ποὺ ἀρχίζει νὰ κελαϊδῆ. Νά, τίποτα δὲν εἴτανε κ' εἴτανε σημαντικό. Στὶς βεγγέρες, στοὺς μικροὺς τοὺς χορούς, ὅπου ἡ Ἄννα πήγαινε ἀπὸ ἀνάγκη μὲ τὴν ἀνιψιά της, ἀφοῦ εἶναι καὶ τοῦτο ἄλλο βαγγέλιο στὶς φαμελιές, πὼς πρέπει νὰ βγαίνουνε τὰ κορίτσια καὶ νὰ παντρέβουνται στὸ χορό, ἡ Μοιρίτα γνωρίστηκε μ' ἕνα νέο, τὸν Ἐρνέστο, ποὺ κάθε φορὰ ὄχι μόνο τὴ χόρεβε, μὰ ἔπιανε μαζί της σωρὸ σωρὸ κουβέντες. Ἔπιανε κουβέντες καὶ μὲ τὴ θειά, ποὺ ἔχει ἀκόμη περισσότερο νόημα. Σὰν κάνει κόρτε ὁ νέος καὶ στοὺς γέρους γέρους, θὰ πῇ πὼς κάτι τρέχει. Στὸ κόρτε ποὺ ἔκανε ὁ Ἐρνέστος τῆς Ἄννας, προσοχὴ μεγάλη δὲν ἔδινε ἡ Μοιρίτα. Ἴσως καὶ νὰ μὴν τὄβλεπε. Πρόσεχε ὅμως στὰ χίλια δυὸ ποὺ τῆς ἔλεγε. Καὶ σὰν τί νὰ τῆς ἔλεγε τάχα;Κόρτε τῆς ἔκανε κι ἀφτηνῆς ; Ἢ κοπλιμέντα ; Ἢ τῆς ἀράδιαζε ἀνοστιὲς μὲ τὴν ντουζίνα ; Διόλου. Σοβαρὰ σοβαρὰ τῆς μιλοῦσε. Τῆς μιλοῦσε γιὰ τὸν πατέρα της, ποὺ διάβασε μὲ θαμασμὸ τὰ βιβλία του. Τῆς μιλοῦσε γιὰ τὴ δουλειὰ τὴ δική του, γιὰ τοὺς σκοπούς του, γιὰ τἀπάγγελμά του— ἱστορικὸς εἰκοσπέντε χρονῶ παλληκάρι, καὶ διεφτυντὴς ἑνὸς εἰδικοῦ περιοδικοῦ μὲ τὸν τίτλο *Ἱστορικὲς ἔρευνες*. Παράδινε τὴν ἱστορία καὶ σὲ μιὰ ἰδιαίτερη σκολή.

Ὅ τι ὁ Ἐρνέστος τῆς ἔλεγε ἢ τῆς ξεδιάλιζε ἢ τῆς ζηγοῦσε, ἀντηχοῦσε στὸ νοῦ της σὰν πρωτάκουστη μελωδία. Μελωδία ποὺ τῆς φαινότανε ἀπαράλλαχτα νὰ ταιριάζῃ μὲ τὴ μουσική, ὄχι τὴ μουσικὴ τὴ μαθημένη ποὺ τὴν ἔπαιζε στὸ βιολί της, παρὰ μὲ τὴ μουσικὴ ποὺ θὰ κοιμότανε στὰ στήθια της μέσα, γιατὶ ὡς τὰ τότες κανένας δὲν τῆς τὴν ξύπνησε, κανένας δὲν τῆς ἔμαθε νὰ παίζῃ κ' ἡ ψυχή της. Τὰ κορίτσια εἶναι σεμνά, εἶναι μάλιστα καὶ ταπεινὰ περισσότερο ἀπὸ κεῖνο ποὺ φανταζούμαστε. Ἀγαποῦνε, ποτέ τους ὅμως δὲν εἶναι βέβαια πὼς ἀγαπιοῦνται. Κάτι νοιώθουνε μέσα τους, κάτι ποὺ τοὺς λέει· *Σ' ἀγαπᾷ*, τὸ πιστέβουνε, χαίρουνται μιὰ στιγμή, ἔπειτα, ὅσο μὲ τὸ στόμα σου δὲν τοὺς τὸ εἴπες, ἀναστεναζουνε κι ἀγνοοῦνε. Μετριοφροσύνη καὶ ντροπὴ πάνε ταίρι ταίρι.

Τὰ ἴδια κ' ἡ Μοιρίτα μὲ τὸν Ἐρνέστο. Μιὰ φορὰ μονάχα σὰ νὰ τῆς φάνηκε παράξενος ἕνας λόγος τοῦ νέου, ποὺ ἄρχισε νὰ τῆς λαλῇ γιὰ τὸ πῶς γίνεται τώρα τελεφταῖα ἡ τελετὴ τοῦ γάμου στὸ Παρίσι, ὅπου δὲν τρέχουνε νὰ παντρέβουνται, λέει, στὶς ἐκκλησιές, μὰ πηγαίνουνε πολλοὶ νέττα σκέττα στὸ δημαρχεῖο. Καὶ πρόστεσε πὼς γνωρίζει λαμπρὰ τί φρονοῦσε ὁ πατέρας της ἀπάνω σὲ τέτοια ζητήματα καὶ πὼς ὁ ἴδιος ἔτσι φρονεῖ. Σίγουρο πὼς ἡ κουβέντα δὲν εἴτανε ἀπὸ τὶς συνηθισμένες στὸ χορό, καὶ τὸ κορίτσι, μ' ὅλη του τὴν ἀφέλεια, σὰ νὰ μυρίστηκε κάτι, ἀφοῦ κ' ἡ Ἄννα, μ' ὅλη τὴν ἀφερημάδα της, τὸ ὑποψιάστηκε πὼς παντρειὰ γυρέβει τὸ παλληκάρι, καὶ πρόσμενε νὰ συναντηθῇ καμιὰ μέρα καὶ μὲ τὴ μάννα τοῦ γαμπροῦ.

Ἐκεῖ σκούνταψε ἡ δουλειά. Ὁ νιὸς δὲν εἶχε πεῖ